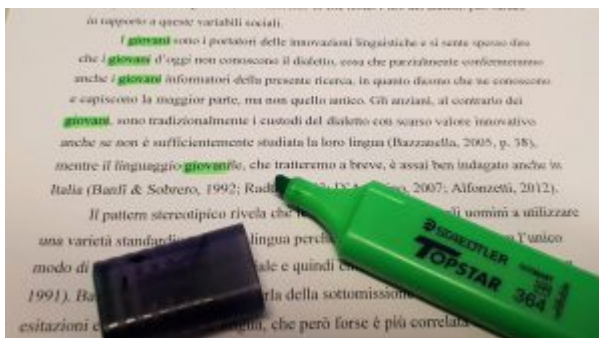

Forskningsbiblioteket

Mer om litteratur, publisering og forskningsinfrastruktur

20. desember 2018 AV BODIL MOSS

Å revidere egen tekst

På forskerskoleworkshop i Estland fikk jeg et nyttig tips om hvordan du kan revidere egen tekst ved å gå systematisk gjennom teksten og fargelegge ord eller uttrykk i en del av den.

Fargelegging av ord

Formålet er å komme seg litt bort fra PC-en og samtidig bli mer bevisst på eget språk. Metoden går ut på å ta utskrift av et utdrag av teksten din, fem til ti sider er nok, avhengig av hvor stor plass du har. Bruk fargetusjer og marker ord du vet du pleier å bruke mye i teksten, det kan ofte [sic.] være overflødige småord som ‘så’ eller ‘men’, det kan være ‘likevel’ eller ‘fordi’, eller det kan være nøkkelord eller tema-ord som naturlig nok går igjen. Ordene er lettere å finne hvis du begynner bakerst, for du blir gjerne mer opptatt av tekstens innhold om du leser fra begynnelsen. Fargelegg alle forekomstene av ett valgt ord eller uttrykk i én farge. Velg ny farge for hvert nytt ord eller uttrykk og gjenta så lenge du finner det hensiktsmessig. Kanskje vil du oppdage et mønster, eller se at du bruker unødvendige gjentakelser som du kan bytte ut med synonymer eller kanskje til og med stryke.

Synonymer

Ei av jentene jeg traff på forskerskolen i Estland skriver avhandling i sosialantropologi om en minoritetsgruppe i Tyrkia. Hun valgte å markere alle gangene hun brukte egennavnet på folkegruppen. Det ble ti ganger i løpet av en side. Hun vurderte å bruke synonymer som kunne variere språket uten å stigmatisere folkegruppen ved å kalle dem en minoritet eller ved å gjøre det uklart hvem det var snakk om når hun byttet ut navnet med pronomen.

Flere av de andre ph.d.-kandidatene fant ut at de hadde et stort overforbruk av ‘however’, et ord som lett blir brukt bevisstløst når vi skriver på engelsk, og ofte uten å vise til noe motsetningsforhold.

Passivkonstruksjoner

Min egen kjepphest er unødig bruk av passivsetninger, og jeg oppfordrer ofte til å bruke aktiv for å klargjøre hvem som utfører noe i

setningen. Passiv er fint for å krydre språket såfremt det er klart hvem som agerer i teksten.

Jeg testet fargeleggingsmetoden på introduksjonen til min egen avhandling om dialektholdninger blant ungdom på Sicilia.

Passivkonstruksjoner på italiensk, som er språket jeg bruker i avhandlingen, kan blant annet dannes ved å sette suffikset 'si' foran finitt verb. Jeg ble svært overrasket over min gjentakende bruk av *si*-konstruksjoner, særlig mot slutten av introduksjonen der jeg skriver om hva jeg forventer å finne i studien min. Jeg fant ut at jeg hadde brukt «det forventes å finne» hele fem ganger i ett avsnitt. Trøsten er at dette kan revideres, jeg kan helt enkelt si at det er *jeg* som forventer å finne ut noe, eller jeg kan skrive det om ved å si «i tråd med tidligere studier er det sannsynlig at det og det vil skje».

Formalitet i synonymer og småord

Jeg kommer til å teste metoden på flere deler av oppgaven. På samme måte som jenta på forskerskolen, har jeg problemer med å variere omtalen av informantene mine. Jeg har brukt 'ungdommene', 'tenåringene', 'de unge' og 'elevene', men kunne gjerne variert mer, men det blir for muntlig å kalle dem 'ungene mine' eller 'kidza', selv om jeg til tider har lyst til det for å få fram det uformelle båndet mellom oss. Ordvalget har alt å si for stilen og formaliteten i teksten vår. Dette er avveininger vi hele tiden må gjøre i tekstarbeid, ikke på første utkaststadiet, men når vi leser gjennom og reviderer. Det er overraskende hvor mange overflødige småord vi bruker når vi skriver. Trøsten er at det er normalt og veldig enkelt å gjøre noe med. Trikset er å la teksten hvile før vi reviderer, eller kanskje enda bedre, få noen andre til å lese gjennom. Det er vanlig å bli blind på sin egen tekst.

Å se sin egen tekst

I undervisning bruker jeg ofte et reelt fragment av en studenttekst for å illustrere hvor lett det er å bli blind på egen tekst. Her blir det at et *fenomen er viktig og viktigheten av dette fenomenet* gjentatt ti ganger i løpet av en trekvart sides introduksjon. Om fargeleggingsmetoden hadde blitt brukt på ordet viktig/viktighet i denne teksten, ville det blitt en flott og fargerik side. Spørsmålet er hvor det glapp når dette kunne bli til en ferdig tekst. Det hadde vært så enkelt å forbedre den, med små grep: å stramme inn, økonomisere teksten ved å stryke eller flytte på noen ord, finne synonymer. Kanskje studenten hadde for lite tid, kanskje var ikke skriving studentens førsteprioritet. Men noen kunne sagt til henne at et viktig tema ikke blir viktigere jo flere ganger man gjentar at det er viktig.

Hun burde også blitt gjort oppmerksom på at ambisiøse passivsetninger ofte formørker det hele. Særlig hvis det er mistanke om at passivkonstruksjonen er der bare for å gjøre teksten mer nøytral, mer objektiv, mer formell. Jeg har i hvert fått passet mitt påskrevet – av meg selv, og skal heretter øve meg på å si «jeg forventer å finne» framfor «det forventes å finne», eller kanskje helst en fin blanding av de to.

Akademisk skriving

revidere

, skriveprosess

, tekstarbeid

Bloggar er unnateke den redaksjonelle lina som styrer innhaldet på Høgskulen på Vestlandet sin offisielle nettstad

blogg.hvl.no er driven med WordPress